

Bruxelles, 7.2.2017
COM(2017) 67 final

ANALIZA ANUALĂ EFECTUATĂ DE COMISIE

**a rapoartelor anuale de activitate ale statelor membre privind creditele la export în
sensul Regulamentului (UE) nr. 1233/2011**

ANALIZA ANUALĂ EFECTUATĂ DE COMISIE

a rapoartelor anuale de activitate ale statelor membre privind creditele la export în sensul Regulamentului (UE) nr. 1233/2011

1. Introducere

Regulamentul (UE) nr. 1233/2011 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 noiembrie 2011 privind aplicarea anumitor orientări în domeniul creditelor la export care beneficiază de susținere oficială¹ prevede, în anexa I, că statele membre pun la dispoziția Comisiei un raport anual de activitate privind programele agențiilor naționale de creditare a exportului („ACE”) și că, pe baza examinării rapoartelor furnizate de statele membre, Comisia redactează o analiză anuală pentru Parlamentul European.

Prezenta analiză anuală vizează anul calendaristic 2014. În ceea ce privește domeniul de aplicare a prezentului exercițiu, acesta vizează activitățile de credit la export în sensul Regulamentului (UE) nr. 1233/2011, și anume, tranzacțiile „pe termen mediu și lung” cu o perioadă de rambursare mai mare sau egală cu 2 ani. Tranzacțiile omise în analiză sunt tranzacții de credit la export pe termen scurt² și tranzacții desfășurate de anumite ACE în afara domeniului creditelor la export (cum ar fi asigurarea investițiilor). De asemenea, trebuie menționat că, în cazul unor state membre, funcția agenției de creditare a exportului („ACE”) este îndeplinită de către o companie de asigurări care își desfășoară activitatea în temeiul unui mandat public. În astfel de cazuri, gestionarea programului public de credit la export este strict separată de activitățile din sectorul privat (bineînțeles, acestea din urmă nu sunt cuprinse în sfera prezentei analize).

Comisia a luat la cunoștință rezoluția adoptată la 2 iulie 2013 de Parlamentul European cu privire la primul exercițiu de raportare în temeiul Regulamentului (UE) nr. 1233/2011³.

Astfel cum s-a menționat în rapoarte anterioare, având în vedere recomandările conținute în respectiva rezoluție, cum ar fi recomandarea către Grupul de lucru al Consiliului privind creditele la export și către Comisie de a se consulta cu Serviciul European de Acțiune Externă cu privire la dezvoltarea în continuare a metodologiei de raportare, Comisia a atras, de asemenea, atenția statelor membre asupra rezoluției respective în vederea viitoarelor exerciții de raportare.

2. Rapoarte anuale de activitate primite în anul calendaristic 2014

¹ JO L 326, 8.12.2011, p. 45.

² În cazul tranzacțiilor respective se aplică Comunicarea Comisiei în temeiul articolului 93 alineatul (1) din Tratatul CE de aplicare a articolelor 92 și 93 din Tratat privind asigurarea pe termen scurt a creditelor la export (JO C 281, 17.9.1997, p. 4).

³ Rezoluția Parlamentului European din 2 iulie 2013 referitoare la primul raport anual al Comisiei adresat Parlamentului European cu privire la activitățile agențiilor de credit la export ale statelor membre (JO C 75, 26.2.2016, p. 7).

Analiza anuală pentru 2014 se bazează pe rapoartele anuale de activitate transmise de 21 de state membre. Comisia a primit rapoarte de la: Austria, Belgia, Bulgaria, Republica Cehă, Danemarca, Finlanda, Franța, Germania, Ungaria, Italia, Luxemburg, Țările de Jos, Polonia, Portugalia, Croația, România, Slovenia, Slovacia, Spania, Suedia și Regatul Unit.

Celelalte șapte state membre - Cipru, Estonia, Grecia, Irlanda, Letonia, Lituania și Malta - nu au derulat în decursul anului de raportare programe active de credite la export în sensul Regulamentului (UE) nr. 1233/2011.

3. Analiza rapoartelor anuale de activitate

(a) Informații generale și financiare

Cadrul de reglementare aplicabil [Regulamentul (UE) nr. 1233/2011] stabilește normele privind programele și tranzacțiile de credit la export. Deși majoritatea guvernelor europene au instituit o ACE, domeniul de aplicare și tipul de programe de credit oferite, precum și structurile organizatorice ale ACE diferă între statele membre.

ACE este fie un departament guvernamental sau o agenție, fie o companie de asigurări care îndeplinește această funcție în temeiul unui mandat public și sub supravegherea guvernului. În anumite state membre, în care, în plus față de garanții, se oferă susținere oficială sub forma unei susțineri de tip rată a dobânzii, au fost constituite două organizații separate. În alte state membre, cele două componente ale susținerii creditelor la export sunt gestionate de aceeași organizație.

În 2014, 21 de state membre ale UE au derulat programe de credit la export în sensul Regulamentului (UE) nr. 1233/2011. Programele respective au fost gestionate de un total de 29 de agenții și departamente guvernamentale diferite.

În general, statele membre și-au extins instrumentarul de programe de credite la export în ultimii ani. Cel mai comun tip de susținere a creditelor la export oferite de ACE europene, este cel încadrat la categoria de susținere „garanție pură” (aceasta înseamnă că tranzacția de export în cauză este, în realitate, finanțată printr-un credit oferit de o bancă comercială, pentru care ACE acordă o garanție sau acoperire de tip asigurare). În cursul perioadei de raportare, toate cele 21 de state membre care acordă credite la export în sensul Regulamentului (UE) nr. 1233/2011 au oferit această categorie de susținere.

Majoritatea statelor membre oferă, de asemenea, și alte forme de sprijin incluse în Regulamentul (UE) nr. 1233/2011 și în Acordul OCDE privind creditele la export care beneficiază de susținere oficială⁴, cum ar fi creditarea sau finanțarea directă (situație în care finanțarea este furnizată în mod direct de ACE și nu de o bancă comercială)⁵, refinanțarea⁶ sau schemele de susținere a ratei de dobândă⁷. De asemenea, mai multe rapoarte anuale de activitate menționează în mod explicit programe de finanțare a proiectelor⁸ și de ajutor condiționat⁹.

⁴ Textul acordului OCDE privind creditele la export care beneficiază de susținere oficială este anexat la regulament.

⁵ Republica Cehă, Danemarca, Finlanda, Ungaria, Polonia, Slovacia, Spania și Regatul Unit

⁶ Slovacia și Suedia

⁷ Finlanda, Franța, Polonia, Slovacia și Spania

⁸ Danemarca, Germania și Țările de Jos

Este posibil să se realizeze o comparație în mare între dispoziții și utilizarea programelor de credite la export de către statele membre, subliniindu-se principalele diferențe și asemănări. Este totuși mult mai dificil să se realizeze o comparație veritabilă care să reflecte toate aspectele. Termenii și condițiile privind programele de credite la export, chiar și acelea care aparțin aceleiași categorii de programe și sunt gestionate de ACE pe baza aceluiași cadru de reglementare, pot varia între statele membre. În general, un mai mare grad de convergență a evoluat în ultimii ani, în vreme ce Acordul OCDE privind creditele la export care beneficiază de susținere oficială a ajuns să includă o gamă variată de aspecte.

Sub această rezervă, o comparație a expunerilor la risc nominale globale la sfârșitul anului 2014 oferă cel puțin o idee generală cu privire la dimensiunea celor mai mari scheme de credit la export de tip „garanție pură”:

Susținere oficială sub formă de „garanție pură” în 2014 (în miliarde EUR) Clasificare la nivelul UE în funcție de expunerea globală la riscul nominal	
Germania	88,5
Franța	65,3
Suedia	31,6
Italia	26,7
Țările de Jos	20,2

Prin propriile lor ACE, statele membre sunt active într-o gamă largă de domenii din afara sferei de aplicabilitate a rapoartelor cerute în temeiul Regulamentului (UE) nr. 1233/2011. Ținând seama că există condiții de finanțare specifice preponderente în anumite sectoare industriale – de exemplu, în sectorul aeronautic și sectorul construcțiilor navale – numeroase state membre au dezvoltat și produse de credit la export specifice fiecărui sector. Regulamentul vizează în special activitățile de credit la export pe termen mediu și lung (astfel cum sunt definite în Acordul OCDE privind creditele la export care beneficiază de susținere oficială). Cu toate acestea, multe ACE europene oferă, de asemenea, și produse precum creditele la export pe termen scurt și garanțiile de credit la export sub formă de acreditive, garanțiile pentru riscul de fabricare sau produse de asigurare a investițiilor. Este util de avut în vedere acest aspect atunci când se evaluează rolul economic mai mare al ACE.

Informații detaliate se regăsesc în secțiunile II și IV din modelul de raportare utilizat pentru redactarea rapoartelor anuale de activitate ale statelor membre, precum și în rapoartele anuale generale la care mai multe state membre fac referire în mod explicit.

Ca o concluzie generală, rapoartele anuale de activitate oferă informații financiare pertinente cu privire la programele de credit la export în 2014. Cu toate acestea, trebuie subliniat faptul că, în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 1233/2011, raportarea respectivă se efectuează în conformitate cu cadrul legislativ național al statului membru

⁹ Austria, Danemarca, Ungaria, Polonia și Spania

în cauză. Acest fapt are ca rezultat o serie de diferențe în ceea ce privește prezentarea. Acestea fiind spuse, Comisia nu are nicio observație specifică cu privire la aspectele financiare ale rapoartelor anuale de activitate¹⁰.

Rapoartele anuale de activitate ale Republicii Cehe, Slovaciei și Regatului Unit menționează pasivele contingente prevăzute la punctul 1 ultima teză din anexa I la Regulamentul (UE) nr. 1233/2011.

(b) Abordarea „riscurilor legate de mediu, care pot atrage după sine alte riscuri importante”

Conform punctului 2 din anexa I la Regulamentul (UE) nr. 1233/2011, în rapoartele lor anuale de activitate, statele membre *„descriu modul în care riscurile legate de mediu, care pot atrage după sine alte riscuri importante, sunt abordate în cadrul activităților de credite la export care beneficiază de susținere oficială din partea ACE de pe teritoriul lor.”*

Toate statele membre fac referire în mod explicit la această dispoziție. În timp ce punctul 2 din anexa I menționează doar riscurile legate de mediu, majoritatea statelor membre fac referire, de asemenea, la riscurile legate de aspecte sociale și de drepturile omului. Aproape toate statele membre declară că respectă Recomandarea OCDE cu privire la abordările comune privind creditele la export care beneficiază de susținere oficială, îndatoririle de diligență socială și în domeniul mediului („abordările comune”) în ceea ce privește riscurile legate de mediu și de drepturile omului. La fel este cazul în ceea ce privește Recomandarea OCDE cu privire la anticorupție.

În conformitate cu abordările comune, ACE constituie treptat un grup de experți privind aspecte de mediu, sociale și de drepturile omului. Tranzacțiile sunt examinate în conformitate cu abordările comune în ceea ce privește riscurile și potențialele lor efecte în materie de mediu, sociale și de drepturile omului. Procesul de examinare a devenit tot mai mult o procedură standard de evaluare în rândul ACE.

Mai multe ACE menționează, de asemenea, că evaluarea riscului privind aspectele legate de mediu și de drepturile omului sunt adesea realizate în strânsă colaborare cu exportatori și cu bănci. Exportatorilor și băncilor li se solicită să pună la dispoziție informații suplimentare, atunci când este necesar, pentru a se asigura că este efectuată o evaluare a riscului cuprinzătoare.

Procesul de evaluare a riscurilor are în mod caracteristic drept obiectiv adoptarea unei decizii clare cu privire la eligibilitatea sau neeligibilitatea unui anumit proiect pentru susținere prin credit la export (practic, dacă riscurile implicate sunt disproporționate, nu se oferă nicio garanție). În cazul riscurilor care sunt considerate acceptabile, susținerea pentru creditul la export face, în mod special, obiectul unor condiții specifice, de regulă, în scopul consolidării măsurilor de atenuare și al respectării standardelor relevante.

Bulgaria nu este membră a OCDE, iar ACE bulgară nu a pus în aplicare abordările comune în ceea ce privește protecția mediului și nici în ceea ce privește aspectele legate

¹⁰ În conformitate cu punctul 1 din anexa I, prezentul proces de raportare nu aduce atingere prerogativelor instituțiilor din statele membre care supraveghează programele naționale de credite la export.

de drepturile omului. Cu toate acestea, Bulgaria aplică recomandarea OCDE cu privire la anticorupție și creditele la export care beneficiază de susținere oficială.

(c) Alte informații conținute în rapoartele anuale de activitate

În plus față de informațiile menționate la punctul 3 literele (a) și (b) de mai sus, rapoartele anuale de activitate arată că statele membre au, în general, politici privind creditele la export și mediul, precum și practici anticorupție și de creditare sustenabilă referitoare la țările cu venituri reduse. Cele trei Recomandări ale OCDE¹¹ pertinente joacă un rol major, însă nu exclusiv. Inclusiv statele membre care nu sunt membre OCDE aplică aceste instrumente sau intenționează, în principiu, să le aplice¹². În general, rapoartele prezentate de statele membre arată că acestea abordează în același fel aspectele legate de mediu, de drepturile omului și de corupție. Unele state membre oferă mai multe informații în rapoartele lor și subliniază importanța acestor aspecte.

În multe cazuri, statele membre aplică tot mai mult norme și practici care depășesc domeniul de aplicare definit de Acordul OCDE și aplică aceeași abordare și tranzacțiilor care nu se încadrează în domeniul de aplicare al abordărilor comune. În mai multe cazuri, ACE în cauză și-au dezvoltat propriile instrumente relevante (de exemplu, o politică privind responsabilitatea socială a întreprinderilor sau un cod de etică).

Mai multe state membre¹³ abordează importanța adoptării de măsuri menite să promoveze o mai mare deschidere și transparență, oferind tuturor părților interesate informații privind tranzacțiile, finanțele și aspectele de mediu și sociale. Ca mijloc de sensibilizare și pentru a promova deschiderea și transparența, sunt inițiate dialoguri cu părțile interesate care au loc în mod regulat.

La fel precum în cazul exercițiului de raportare anterior, multe state membre subliniază importanța specială a drepturilor omului. Practic, toate rapoartele continuă să reflecte sprijinul cu privire la dezvoltarea dimensiunii drepturilor omului în temeiul noii versiuni a „abordărilor comune”. În cazul mai multor state membre, observațiile cu privire la drepturile omului au un statut distinct în cadrul evaluărilor proiectelor lor. În unele cazuri, tema este legată în mod direct de drepturile lucrătorilor/drepturile salariaților.

Toate statele membre acordă o mare importanță politicilor de combatere a mitei și corupției. În câteva dintre statele membre, exportatorii și băncile au obligația de a semna o declarație de combatere a corupției ca parte a cererii de acoperire. Statele folosesc o gamă largă de alte instrumente (de exemplu, legislația națională, bunele practici interne).

(d) Respectarea de către ACE a obiectivelor și obligațiilor la nivelul Uniunii

Pentru a spori transparența la nivelul UE, statele membre pun la dispoziția Comisiei un raport anual de activitate, raportând în conformitate cu cadrul lor legislativ național

¹¹ 1. Recomandarea OCDE cu privire la abordările comune privind creditele la export care beneficiază de susținere oficială, îndatoririle de diligență socială și în domeniul mediului (așa numitele „*abordări comune*”). 2. Recomandarea OCDE cu privire la anticorupție și creditele la export care beneficiază de susținere oficială 3. Principii și orientări menite să promoveze practici viabile de creditare la acordarea creditelor la export oficiale țărilor cu venituri reduse.

¹² Totuși, este evident că Principiile și orientările OCDE privind practicile viabile de creditare nu pot fi aplicate de către furnizorii de credite la export care nu creditează țările cu venituri reduse.

¹³ Danemarca, Franța, Germania, Țările de Jos și Suedia.

anumite informații financiare și operaționale privind activitățile lor de creditare la export, care includ, de asemenea, informații cu privire la modul în care sunt abordate riscurile de mediu.

Conform punctului 3 din anexa I *„Comisia redactează o analiză anuală pentru Parlamentul European pe baza acestor informații, inclusiv o evaluare cu privire la respectarea de către ACE a obiectivelor și obligațiilor la nivelul Uniunii”*.

Tratatul privind Uniunea Europeană (TUE) enumeră obiectivele generale ale Uniunii la articolul 3, iar principiile și obiectivele acțiunii externe ale Uniunii, la articolul 21.

În ceea ce privește politica comercială comună a UE, principiile și obiectivele acțiunii externe ale Uniunii sunt menționate la articolul 206 și la articolul 207 alineatul (1) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene.

Comisia ia notă, pe baza informațiilor furnizate, de faptul că statele membre cu activități de credit la export în sensul Regulamentului (UE) nr. 1233/2011 au stabilit politici menite să însoțească gestionarea programelor lor de credit la export care sunt în acord cu obiectivele Uniunii. Recomandările cu privire la politicile specifice creditului la export dezvoltate în cadrul OCDE, singura organizație internațională care a elaborat până în prezent norme specializate privind creditele la export, sunt utilizate în mod frecvent.

După cum s-a menționat în analize anuale anterioare, ca răspuns la o recomandare conținută în Rezoluția sus-menționată a Parlamentului European din iulie 2013 privind orientările în vederea viitoarelor exerciții de raportare, serviciile Comisiei au recomandat a se utiliza în special activitatea instituțiilor de monitorizare internaționale (inclusiv ONU) ca orientare în dezvoltarea ulterioară de politici. Rapoartele statelor membre utilizează deja în grade diferite astfel de instrumente internaționale ca materiale de referință, iar Comisia încurajează continuarea activității în această direcție. Continuarea dialogului cu Serviciul European de Acțiune Externă cu respectarea politicilor privind drepturile omului ar fi, de asemenea, fundamentală.

Parlamentul European a invitat Comisia să facă o declarație cu privire la respectarea sau nerespectarea de către statele membre a obiectivelor și obligațiilor la nivelul Uniunii; Comisia Europeană a efectuat analiza sa anuală în conformitate cu anexa I. Pe baza informațiilor cuprinse în rapoartele anuale de activitate depuse de statele membre, Comisia consideră că acestea sunt conforme cu obiectivul Uniunii stabilit la articolele 3 și 21 din TUE. Desigur, este posibil ca, în viitor, instituțiile europene să-și stabilească în comun obiective politice mai precise. Comisia este pregătită să faciliteze și să promoveze un dialog interinstituțional relevant în acest sens, dar, între timp, trebuie să efectueze evaluarea în conformitate cu punctul 3 din anexa I.

În privința respectării obligațiilor internaționale și a obligațiilor în temeiul legislației UE în domeniul concurenței, nu au existat litigii la nivelul Organizației Mondiale a Comerțului cu privire la programele europene de credite la export în cursul perioadei de raportare. Comisia Europeană nu a primit în 2014 nicio plângere referitoare la posibile încălcări ale legislației UE cu privire la agențiile de creditare a exportului.